
УВОДНА РЕЧ

Задужбина „Десанка Максимовић”, настављајући своју издавачку и културну мисију посвећеника лирици Десанке Максимовић и добитницима истоимене песничке награде, публикује 36. зборник из едиције „Десанкини мајски разговори”. Пред читаоцима је најновији зборник радова, *Поезија Ане Ристовић*, посвећен 24. добитнику, односно једној од ретких добитница овог престижног признања које Задужбина традиционално додељује за „посебан допринос развоју српске поезије”. Ана Ристовић је награду добила 2018. године и ауторка ових редова је због тога посебно срећна јер је то било и старосно, и поетичко, и родно питање које је дуго опседало и претходне сазиве овог жирија. Свест о годинама које ништа не значе, а радост да је српска поезија у најцрњим временима од деведесетих до сада изнедрила песникињу тако богатог и изузетног опуса, јесте једна од оних драгоцених ватри које греју већ сасвим ретке читаоце и проучаваоце поезије. Време које је више невреме и сасвим ненаклоњено поезији и, уопште хуманистичким делатностима, дало нам је прилику да се ипак окупимо у оквиру традиционалног скупа посвећеног добитнику годину дана после додељивања награде „Десанка Максимовић”. Није то био мај посвећен делу Десанке Максимовић, већ 12. новембар 2019. у Центру словенских култура у Народној библиотеци Србије. Тмуран и кишан јесењи дан обасјан поезијом и веома надахнутим излагањима учесника овог скупа дао је наду да су још увек могући леви сусрети које ништа неће зауставити. Сада, годину дана касније у једној сасвим апокалиптичној години када смо сви застали, пред нама је и први зборник радова посвећен поезији Ане Ристовић. Одједи необичног времена и тренутка у неким од 12 радова су видљиви, али можемо бити сасвим задовољни јер су аутори текстова, од најстарије песникиње и есејисте Тање Крагујевић, преко критичара и научних радника средње генерације (Гојко Божовић, Ана Гвозденовић, Соња Миловановић, Тамара Крстић, Соња Веселиновић) до

младих и најмлађих (Јана Алексић, Марко Аврамовић, Александра Пауновић, Александра Секулић, Дарко Илин) показали сасвим истанчан укус, смисао за анализу и усмереност на битне одлике поетике, језика и специфичних тема данашњице (самоће, тишине, отуђености). Посебан додатак овом зборнику представља интервју који је водио Драган Бабић са Аном Ристовић на Сајму књига у Београду у октобру 2019. године. На крају зборника штампана је селективна библиографија Ане Ристовић коју су приредили Наташа Ј. Симић и Славко Поледица – вредан прилог за сва потоња истраживања, студије и огледе о овој песникињи.

Ана Ристовић је песнички опус започела првом збирком *Сновидна вода* (1994) и до данас је са десет збирки и два избора нових песама водећи песнички глас у савременој српској поезији. То је песникиња изворне лирске вокације, суптилног сензибилитета и аутентичног развојног пута која увек поставља нове и високе естетичке границе. Када постављамо место Ане Ристовић у оквирима развоја српске поезије 20. и 21. века треба имати у виду да она прве збирке објављује од 1994. године и тиме улази у оквире минулог, али и садашњег века. У поетичком и развојном погледу ослоњена је на сопствени аутохтони поетички облик који се не би могао идентификовати у целости са неким од бројних књижевнoуметничких праваца или група које су биле активне деведесетих година у Србији, али и на просторима некадашњих југословенских република где се објављује на српском језику. Пре би се могло говорити о једном свеукупном стваралачком моделу који је ослоњен на традицију српске и светске поезије са значајним утицајем искуства живљења и стварања у Словенији. За прву збирку *Сновидна вода* (Књижевна омладина Србије, Београд, 1994) добила је „Бранкову награду”. Потом следе збирке: *Уже од песка* (1997), *Забава за доконе кћери* (1999), *Живот на разгледници* (2003), *Око нуле* (2006), *П.С. – изабране песме*, (2009), *Метеорски отпад* (2013), *Нешто светли – изабране и нове песме* (2014), *Чистина* (2015), *Руке у рукама* (2019). После „Бранкове награде” уследила је награда „Бранко Миљковић”, те награда Сајма књига у Игалу поводом збирке *Забава за доконе кћери* (2000), немачка награда „Хуберт Бурда” за младу поезију (2005), „Милица Стојадиновић Српкиња” за збирку *P.S.* (2010), „Владислав Петковић Дис” за песнички опус 2014. године и награда „Десанка Максимовић” за допринос развоју српске поезије 2018. године.

Изабране песме (2019) је приредила Ана Ристовић поводом награде „Десанка Максимовић” у издању Задужбине „Десанка Максимовић” и Народне библиотеке Србије. Превођена је на бројне језике: енглески, немачки, словеначки, словачки, мађарски, шведски, шпански, француски, бугарски, фински. Ана Ристовић је и преводилац и до сада је превела више од 30 књига савремене словеначке прозе и поезије. Дакле, реч је о самосвојној стваралачкој личности у савременој српској и светској поезији са 10 песничких књига, два избора са новим песмама у којима је стално померан и усавршаван песнички језик, жанр и тематика. Књига изабраних песама која је објављена у Америци *Direction for Use* 2017. године ушла је у најужи избор награде “National Book Critics Award”, а песма „Око нуле” уврштена је у британском часопису “The Guardian” међу 50 најбољих песама објављених у последњих 50 година, што представља изузетан допринос српској књижевности и култури

Поезија Ане Ристовић је први зборник посвећен песникињи на српском језику и, надамо се, добра основа за темељнија анализирања српског песништва од деведестих година до данас. Због тога је и један од суиздавача Институт за књижевност и уметност чиме се отварају врата за нове и драгоцене доприносе разумевању токова нашег савременог песништва.

др Светлана Шеатовић,
уредник зборника